

GÖMÖR-KIS-HONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Vármegyei körjegyzőknek, tanítóknak és elöljáróságoknak egész évre . . . 20 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromsoros petitsor térfogata . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Ezer gömőri hadiárva

sírja a háborút eddig, ezer gömőri életke maradt apa nélkül a háboru véres napjai nyomán.

Ezt a száraz számmal megspékelt igazságot *Máriássy* Lászlónak, a vármegye árvaszéki elnökének a közigazgatási bizottságban tett jelentése nyomán írjuk meg.

S az ezer fogalmának ma szomoru árnyalata van. Nem oly hozsannás, mint mikor a hadikölesönök eredményeiről számolunk be, nem oly dicsérő, mint mikor a vörös-kereszt jelében harcba indult perselylégió diadaláról írunk, az ezer ma kétezer könnyes szemet, ezer fájdalmasan bámuló száját jelent, amely hiába gúgyögi vagy sugja ezt a melegséggel teli rövid szót: „apa...”

Ezer gömőri gyermek apja halt meg azzal a nemes halállal, amelyet grófra és cigányra egyaránt „hósi”-nek neveztek el, ezer gömőri gyermek apja adta oda a szívének utolsó dobbanását azért, hogy éljen és a második ezredévet dicsőséggel élje meg a haza!

Büszke fájdalommal siratja az életet közönyösen író tollunk az ezer gömőri gyermek elvérzett apáit, s a könnyek és sóhajok felhői között, mintha ott ragyogna annak a tudatnak szívet melengető napja, hogy a gömőri fiukból és apákból álló ezredek mindig ott álltak és ott véreztek, ahol a legtöbb volt a veszély s ahová a legizzóbb bátorság és erő kellett...

Az egyezer gömőri hadiárva sorsa a mindnyájunk gondja legyen, akik élünk és a sebes Rima vagy a tiszta Sajó völgyében tudjuk a hazánkat. A vármegye közönsége még nem foglalkozott a hadi árváink jövőjének biztosításáról, de határozatok nélkül is, közönségünk lelkének ismerete mellett érezzük, hogy az árvák és özvegyek sirását elcsitítani, jövőjét a biztos megélhetés vágányaira helyezni, mindnyájunknak kedvesen teljesítendő kötelessége lesz.

A közigazgatási bizottság ülése.

Hétfőn, e hó 10-én délelőtt tartotta rendes havi ülését a vármegye közigazgatási bizottsága a vármegye-háza kisebbik tanácskozási termében.

Az ülésen *Kubinyi* Géza főispán elnökölt, mellette *Lukács* Géza alispán foglalt helyet. A jegyzőkönyvet dr. *Fornet* Gyula vármegyei főjegyző írta.

Az ülésen a hivatalos tagokon kívül a választott tagok közül jelen voltak: *Szent-Iványi* Árpád, *Farkas* Zoltán, *Marton* János és dr. *Gömör* Olivér.

Alispáni jelentés.

Az ülés elején *Lukács* Géza alispán tett rövid szóbeli jelentést, mely arról számolt be, hogy az aratás a tornaljai, feledi és putnoki járásban s a rimaszombati járás egyes vidékein e hó 4-én kezdetét vette. — Az aratáshoz 749 foglyot kapott az alispán s 53 katonai munkásosztagot. Az igényelt s bejelentett munkások száma, melyekre az aratáshoz még szükség van: 1300 ember. Eddig 150 katonai kölesön lö osztatott ki, további százat kért a földmivelésügyi minisztertől. Elismeréssel jelenti, hogy *Kertész* Lajos törvényhatósági főállatorvos önként vállalkozott a törvényhatósági munkabizottság előadói teendőinek végzésére s kötelességét páratlan szorgalommal végzi.

Szakreferádák.

Dr. *Sóldos* Béla vármegyei másodfőjegyző előterjesztette a törvényhatósági főállatorvos jelentését, mely szerint a vármegyében az állategészségügy állása kielégítő. Ezután több ápolási és illetőségi ügy nyert elintéztést.

Pénzügyigazgatási jelentés.

Lánczy Kálmán kir. tanácsos, kir. pénzügyigazgató jelentése szerint állami egyenes adóban befizetés volt június hónapban 81630 korona, a múlt évi hasonló időszakhoz képest 6375 koronával nagyobb. Hadmentességi díjban 62 koronával, fogyasztási adókban 318 koronával, jog-, bélyeg- és díjjövedékekben 93179 koronával, dohány jövedékekben 37730 koronával s jövedelmi adóban 46815 koronával több folyt be mint az elmúlt év június havában. Bejelentette a pénzügyigazgató, hogy *Ragályi* István átvette a kir. számvevőség vezetését.

Tanfelügyelői jelentés.

Bihary István vezető kir. segédtanfelügyelő jelentéséből a következőket közöljük:

„A vall. és közokt. minister urnak rendelkezése folytán, a feldult kárpáti falvak felépítésére, tankerületem iskolái megtartották a „kárpáti ünnepélyeket” a melyek ugy erkölcsileg, mint anyagilag jelentékeny eredményt mutattak fel.

A beérkezett jelentések szerint tankerületem iskolái 4057 K 31 f. t. gyűjtöttek a kárpáti falvak felépítésére, a mely eredmény a tanuló ifjúság és tanítóság hazafias munkásságának élénk bizonyossága.

Jelentem továbbá, hogy a vall. és közokt. minister ur tankerületem területén a *bánrévei*, *martonházai*, *oláhpataki*, *rimaszombati* és *susai*

áll. el. iskoláknál hirdetett egy egy tanítói állásra pályázatot. A beérkezett pályázati kéréseket javaslatom kíséretében, még e hó elején felterjesztettem a vall. és közokt. miniszter urhoz. *Schneck* Adolf murányszabadi áll. isk. tanító, mint honvédtőhadnagy ténylegesítette magát és ezért állásáról lemondott. *Keller* József kohárházai áll. el. iskolai tanító pedig, a harcztéren szerzett betegségében elhunyt. Ugy a murányszabadi, mint a kohárházai áll. el. isk. tanítói állások betöltése iránt a vall. és közokt. miniszter urhoz javaslatot tettem.

Az elmúlt május és június hó folyamán a nyustyai ev., a hacsói társ., a rimakokovai és drahova pusztai áll., a dobsinai r. k. fiu és leány, a héthi ref., a dobsina-gölniczvölgy 1. sz. áll., a likéri társ., a várgedei r. kath., a rimaszombati áll. el. fiu, a rozsnói r. kath. polg. leány, a dobsinai áll. polg. leány és fiu, a jolsvai magán polg. leány iskolákat, továbbá a rimakokovai áll. kisdédóvóintézetet látogattam meg.

Végül jelentem a hivatalom ügyforgalmáról, hogy az elmúlt július hó folyamán 603 tanfelügyelői és 69 közig. bizottsági, összesen 672 darabot kaptam elintézés végett.

A folyó év második negyedében 2132 tanfelügyelői és 471 közig. bizottsági, összesen 2603 darabot kaptam elintézésre. Ezzel szemben a folyó év I. ső negyedében 1763 drb volt a tanfelügyelői és közig. bizottsági ügydarabok száma. Ennélfogva az elmúlt II-dik negyedében 340 ügydarabban volt több, mint az első negyedében. Viszont az elmúlt 1915. év II-ik negyedében 1328 tanfelügyelői és közig. ügydarabban volt, a mivel szemben a folyó év II-ik negyede 1275 ügydarabban több. Ez is bizonyítja, hogy mily óriási mértékben növekedik a munka s ezzel szemben az ügyforgalmat és még ezen kívül az iskolai vizsgálgásokat és helyszíni kiszállásokat is segéd tanfelügyelő és tollnok nélkül kell lebonyolítanom.”

Marton János bizottsági tag a tanfelügyelő által ezuton referált ügyek során arról győződött meg, hogy egyes egyházközségeknél rendezetlen állapotok vannak. Kéri a tanfelügyelőt, hogy a jövő generációra való tekintettel az ilyen esetekben a legszigorubb intézkedéseket tegyen.

Ezután *Wuffka* Ernő államépítészeti hivatali főnök és dr. *Mihalik* Dezső várm. t. főügyész terjesztette elő jelentését.

A rimaszombati kir. ügyészség vezetője más elfoglaltsága miatt nem vett részt az ülésen, jelentését a várm. t. főügyész terjesztette elő.

Közegészségügy.

Ezután dr. *Meskó* Miklós várm. t. főorvos jelentése következett, mely szerint a közegészségügy állapota június hónapban *kedvezőbb* volt mint a megelőző hónapban. A hevenyfertőző megbetegedések száma 80 al, a halálozásoké 32-vel volt kevesebb mint az előző hónapban. Összesen 124 hevenyfertőző megbetegedés volt 4 halállal s ez a következőképen oszlik meg:

4 községben 10 vörheny eset . 1 halálozással,
9 községben 75 kanyaró eset . 3 halálozással,
3 községben 10 hőkhurut eset 0 halálozással,

2 községben 2 difteritisz eset 0 halálozással, 13 községben 22 hastifusz eset. 0 halálozással, 5 községben 5 hólyaghimlő „ 0 halálozással. Új trachoma megbetegedés Dobsina városból 2 és Gócsról egy lett bejelentve.

Járványszerűleg a kanyaró Zubogy és Tornalja községekben s a hastifusz Várgédén fordult elő. — A hólyagos himlő Gortvakisfalud, Várgede, Garamszécs, Cserépes és Tiszolcz községekben 1—1 esettel fordult elő. Óvintézkedések megtétettek.

Hadiárvák.

Máriássy László árvaszéki elnök jelentése szerint június 30-ig 345 apa halt hősi halált s ezek után 704 hadiárva maradt, kik közül 12 a nagyapánál, 7 a gyermekmenhelyben, 5 más hozzátartozójánál s a többi az anyjánál van elhelyezve. Ezekon kívül 134 apának el este valószínű s ezek után 302 hadiárva maradt. Ezek szerint több mint ezer hadiárva van Gömörmegyében.

Ulás után a felebbezési választmány tartott gyűlést.

Gazdasági albizottsági ülés.

Fél tizenkét órakor a közigazgatási bizottság gazdasági albizottsága ülésezett, melyen Kubinyi Géza főispán elnökölt, a jegyzőkönyvet Gál István vármegyei aljegyző, albizottsági jegyző írta.

Az ülésen jelen voltak: Farkas Zoltán, dr. Gömör Olivér, Császkóczy László albizottsági tagok, Craus Géza kir. alerdőfelügyelő és Bartha István gazdasági felügyelő.

Az albizottság a járási erdőőrök részére 20 százalékos háborús segélyt állapított meg.

Világháború.

A mult hét óta változatlanul nagy erővel folynak a háború jelenetei a különböző hadszíntereken. Ha az egyik helyen elcsönnesül egy kissé, pár nap múlva a másik helyen csapnak magasra a tomboló lángok. De az a körülmény, hogy az entente minden oldalról jövő támadásait sikerült mostanig föltartóztatni, sőt több helyen ellentámadásokat indítottunk: határozottan a középponti hatalmak erejét bizonyítja és már hallatszanak a tulsó oldalról előkelő vezető férfiak szájából olyan nyilatkozatok, hogy a középponti hatalmakat nem lehet katonai erővel legyőzni.

Azért még nincs vége a dolognak, még igen sok heves támadást kell tartanunk a tetőpontra hágott háboruban, mert még sok veszteségnek kell érnie az oroszokat, francziákat, angolokat, olaszokat, a mig az utolsó erőfeszítésekre kerül a sor. De ha a mostani módon folytatják, úgy hónapok multával ez is bekövetkezhetik.

A minket leginkább érdeklő orosz harcstéren szétnézve, a déli részeken, vagyis a Kárpátok közelében az orosz offenziva körülbelül megállott. Bukovinában határozott vereségek érték az ellenséget, mert a mi seregeink Jakobény és Kirlibaba környékéről előtörve, előbb a Moldova folyóig majd azon túl nyomták vissza az ellenséget. Az ottani orosz vezér, Lesiczky azonban bajt sejtve, úgy

próbálta ellensúlyozni bukovinai előnyulásunkat, hogy Kolomea felől még jobban igyekezett a Kárpátokra szorítani seregeinket, a kik Delatynt is feladták és Mikuliczynig vonultak vissza, itt azután Hordie és Zabie magas állásokban visszaverték már az oroszoknak hétszeres kemény előretörését. Ettől északra a Dnyeszter vonalon a nagy nyomás miatt a Koropiecz patakig vissza kellett vonulni, de tovább északra már a Sztrypa folyó vonalát tartják szövetséges seregeink. — Ujabban a Strypa front ellen támadtak ismét az oroszok.

Volhyniában az orosz ék jóformán megszűnt, de vele megszűnt a mi ékünk is a Styr kanyarulatánál, mert a Styr frontot föl kellett adnunk és a Stochod folyónál állást foglalnunk, hogy rövidebb frontot alkothassunk s nagyobb erővel harcolhassunk. Ez nem látszik nagy bajnak, hiszen a mult ősszel is soká ingadozott itt a frontunk, mig a Styr mellett meg tudott állapodni.

A Pripiati mocsaraktól északra az oroszok szeretnék már Pinszket birtokba venni, de ez nem sikerült. Ott, különösen Baranovicsi környékén példátlan hősiességgel harcolnak az erdélyi ezredek oldalán a bajorok, úgy hogy az oroszok igen nagy veszteségekkel és semmi eredménnyel vonulnak vissza. Erdélyi ezredeknek még az állásait is hiába lőték össze, nem hagyták el a helyeiket.

Tovább északra a Hindenburg fronton is jól mennek a dolgok: Dünaburg mellett, Smorgonnál a Nárocs tónál és máshol sok orosz vitéz érte utolsó napját és hiába. Ugy látszik, itt is, magánunk is tovább fognak egy idő múlva próbálkozni az oroszok iszonyu veszteségeik daczára, mert van még elég agyonlőni való szegény muzsik és még nem fogyott el a japán, angol municzió. De majd az is végére jár egyszer, mert nincsen olyan hosszú kolbász, a melyiknek végére ne érne a jógyomru ember s a mi seregeink, ha veszteség érte is őket, megtartották harcra képes energiájukat. Már is hallatszanak hangok az orosz lapokban, hogy vissza találunk vágni nekik.

Mig az orosz így fenekedik ellenünk, addig az olaszok is próbálkoznak a tengerparton, a Doberdón, Görznél, meg a Tiroltól délre eső elfoglalt területen. Sok olasznak út ott is végső órája, de az eredmény, a miért harcolnak, semmi. Még a semminél is kevesebb.

A nagy trombitaszóval megindult angol-franczia támadás az Ancre patak és a Somme folyó vidékén szintén megállott, sőt egyes helyeken a németek ellentámadással feleltek. Az angol jól belekóstolt a veszteségbe: 2 nap alatt 80000 embert veszítettek csak az angolok. Nyögnek és panaszkodnak a német ágyuk és gépfegyverek miatt.

Ezalatt pedig a német vitézek ráér-

nek Verdunt is tovább ostromolni. A franczia ellentámadások során sok ezer vitéz elpusztult ismét s a németek ágyuharcok után Souville erőd közelébe nyomultak s 2000 foglyot ejtve erős állásokat foglaltak el. Ujabb jelentésük ismét vagy 3000 fogolyról szól.

A Balkánon Albániában a Vojusa mellett ágyuharc folyt, Görögország felől pedig támadást jelentget az entente.

A törökök szép sikerrel haladtak elő Perzsiában és Örményországban.

Szenzációs nagy dolog történt a tengeren: egy nagy német kereskedelmi tengeralattjáró hajó Amerikába ért árukkal megrakodva. — A háborus vérzivatar dúlásai között kedves idylli kép gyanánt tűnnek föl a bátor német hajósok, akik a vesztegzár daczára átlopózkodnak Amerikába, hogy oda árukat vigyenek s onnan is vigyenek valamit hazájukba.

Mit tárgyal a vármegyei közgyűlés?

A vármegye közönségének idej rendes közgyűlése, mely e hó 29-én lesz megtartva, 120-nál több tárgyat fog elintézni.

A tárgysorozaton a következő fontosabb ügyek szerepelnek a nagyedéves alispáni jelentéseken kívül:

A „hanvai remete“ indítványa Tompa Mihály születése 100 éves évfordulójának megünneplése tárgyában. A megüresedett egyenesadó felszólamlási bizottságba póttag választása. A putnoki járási főszolgabíró előterjesztése a községi tisztújítások és a választás alá eső képviselőtestületi tagok választásának elhalasztása tárgyában. A magyar nyelv sikeres tanítása körül a legtöbb érdemeket szerzett tanítók megjutalmazása. A vármegyei közközházi orvosok javadalmazásánál felmerült évi 1400 kor. többlet-kiadásnak a vármegyei ebadóalap közegészségügyi felerészből való kiutalása. A Magyar Adria Egyesület kérelme a törvényhatóságnak tagul való belépése iránt. A Zsófia országos gyermekszanatórium egyesület kérelme a Balatonszabadiban felláttatandó gyermekszanatórium részére ágyalapítvány létesítése iránt. Feled község járdaépítése. Dobsina város faeladása. Nagyrőcze város tisztviselőinek háborus segélye. Rimakokova nagyközségnek a Losonczvidéki h. é. vasut részére terület átengedése. Több községi határozat az anyakönyvi díjaknak az anyakönyvvezető részére való átengedés tárgyában. A sajkógömöri „Vámház“ bérbeadása. Rimakokova nagyközség hetivásárjainak sertés felhajtással való kibővítése. Több hadikölesönjegyzésre vonatkozó községi határozat.

A részletes tárgysorozat a vármegyei hivatalos lap legközelebbi számában fog megjelenni. — Az állandó választmányi ülés e hó 18-án délelőtt lesz.

Hirek és vegyesek.

Forgácsok

apró szilánkjai, néha hegyesek és ilyenkor szurnak, néha lefaragottak, letompítottak s ilyenkor senkinek sem fájhatnak, ezeket szivesen írja a sokszor szürkülni kezdő toll s talán szivesen olvassa a gömöri híreket szerető emberszem.

Kezdhethetném úgy is, hogy máshol sertés-, kecske-, házinyul tenyésztést kultiválnak a váro-

A „Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság“ Rimaszombatban elfogad: takarékbetéteket a legmagasabb kamatozás mellett. A „Magyar Általános Hitelbank“ érdekkörébe tartozván, díjmentesen közvetít hadifoglyok részére pénzküldeményeket.

sok s ezekkel szemben Rimaszombat ... stb ... stb ... De ez igen ismert nótá lenne s mert előttem sincs utálatosabb, mint az agyonverklített melódia, hát megpróbálom új hangokat.

A világ vége volt! Jogában áll mindenkinek annyi és olytélé borzalmakat elképzelni, amennyit és amilyent többé vagy kevésbé hisztériás lelke megkíván s ezek után állapodjunk meg abban, hogy minden a világon elpusztult. Elpusztult Brussilov, a háboru, a drágaság s így természetes, hogy Rimaszombat sem maradt meg dísznek a lusta, nyári Rima mellett.

Szóval megengedjük magunknak azt a luxust s elképzeljük, hogy elpusztult minden, csak egy rimaszombati polgár menekült meg, aki régi szokásához híven mindenesetre a terjesztés kedvéért egy kétfedelűn a levegőbe szállt s ott kapkodott hírek után ... Ez a légbőlkapott híreket terjesztő rimaszombati polgár a nagy pusztulást a levegőből végignézte s mikor a világvihar elcsendesült, leszállt a földre, amely körülbelül olyan rendetlen összevisszaságban volt, mint Rimaszombat város főtere csekély egy-két héttel egy országos vásár után. Leszállt és elkezdte keresni szülő, lakó- és pótadót, vizadót fizetendő városát a saját kezeivel turkálva a romok között.

Nebéz és verejtékes munka után az első nyomra akad s holdogan kiáltott fel, „egy döglött patkány — igen ez Rimaszombat”, s mire a századik döglött patkányt napfényre hozta, semmi kétsége sem volt az iránt, hogy otthon van, megtalálta szeretett szülővárosát.

A gyengébbek kedvéért vagy talán mert gyengének érzem ezt a felzúszott forgácsot, megjegyzem, hogy ezt olyan formában is megírhattam volna, hogy megemlékezve a vármegye házállat összeírásáról, figyelmébe ajánlottam volna az Alispán urnak, hogy egy kedvenc és elmaradhatatlan rimaszombati házi- és utcái állat aprehendál a hatóságokra, hogy őt már számba sem veszik!

Rozsnyón jártam a temetőben. Az ember szívesen elmegy megnézni azt a helyet, ahol egy nagyon hosszú tartózkodásra akar berendezkedni.

Konstatáltam, hogy nem oly szép a rozsnyói temető mint régen volt, de azért ma is homokos utak futnak a sírok között, komoly fák alatt hűvös árnyékban aludhatnak a néhai emberek s nincs olyan nagy fű a sírok között, hogy az ember ne tudja megkülönböztetni a sirt az uttótól.

Most jöjjön a második strófa, amely így kezdődne:

„Rimaszombatban jártam a temetőben ...” s ha kíváncsi vagy a folytatására, sétálj ki jámbor és még élő rimaszombati olvasóm és ird meg magad és sajnáld magad, ha teneked itt kell majd pihened!

De ne vedd nagyon tragikusan a dolgot, vannak komoly előjelek, amelyek után ítélnünk s remélhetjük, hogy a rendezett viszonyok mináink is beköszöntenek. *Glin.*

Hasábokat irnak

a hírlapok egy hajóról, amiben utóvégre nem is volna semmi csodálatos, mert német hajó. A pánczélos, ágyus „Goeben”, „Breslau” és sok-sok társa tettei nyomán is sűrűn nőttek a lelkesült, elismerő sorok: ezuttal azonban egészen másról van szó: a „Deutschland”-ról, a fegyvertelen, békés, festéket és gummit szállító hajóról, amely csöndesen meghúzódott a tenger mélyén és nem ágyudörgéssel tette viszhangossá a világ sajtóját. És ez talán a legnagyobb dicsőség: torpedó, gránát és egyéb hangos öldöklő szerszámok nélkül diadalt aratni ebben a vérzivataros világban.

Mert amit a „Deutschland” tett, az nagy diadal épen az angolokkal szemben, akik két év óta makacsul harsogják, hogy a militarizmus ellen harcolnak; és mert Németország és a militarizmus egy, Németországnak pusztulnia kell. És két év óta gyűjtik az embert, az ágyút, a municziót, acélba öltöznék, hogy az antimilitarizmus nevében legázolják ellenfelüket. — Büszkén hirdetik, hogy amihez Németországnak negyven év kellett, ahhoz nekik két rövid év elegendő.

Az antimilitarizmus Anglia most talpig vasban áll és a pusztítás minden eszközével akar célt

érni. Az ellenfele azonban megréftálta egy kicsit. Mikor már ő maga lett azzá, ami ellen minden erejével küzdeni akart, ami szerinte örök veszélye az európai békének: katonáállammá, akkor Németország fegyvertelenül, egy békés festék és gummiszállítóhajójával rálépett a vas-Anglia nyakára.

És ezzel a gyönyörű, csöndes gesztussal mutatta meg, hogy ő és a militarizmus nem egy, csak készen áll már békében a háborura és háboruban a békére.

Személyi hírek. *Kubinyi Géza* vármegyének főispánja e héten rövid idei hivatalos budapesti tartózkodás után birtokára Gömörpanyitra utazott, honnan hétfőn érkezik Rimaszombatba.

Lukács Géza vármegyének alispánja e héten, szerdán Budapestre utazott s ott hivatalos ügyek intézése céljából a hét végéig tartózkodott. Különösen a közéleti kérdések intézése ügyében folytatott tanácskozásokat.

Farkas Zoltán, kerületünk népszerű országgyűlési képviselője, a daliás huszárhadnagy, ki a képviselőházi tárgyalásokra az orosz harctérről szabadságoltatott — gazdasági ügyek intézésére hazaérkezett a rimatamásfalvai családi kastélyba, hol nejevel együtt néhány hetet fog tölteni.

Báró Hámos Antal cs. és kir. kamarás, népt. huszárhadnagy, a feledi kerület országgyűlési képviselője berzétei birtokára érkezett haza.

Báró Hazai Samu Putnokon. Báró *Hazai Samu* honvédelmi miniszter tegnap, e hó 15-én reggel gróf *Serényi Béla* v. b. t. t. volt földművelésügyi miniszter látogatására Putnokra érkezett s három napig ott marad.

Katonai kitüntetések. A besztérczébányai 16. honvédegyezredbe s a 11. honvédegyezredhez beosztott *Nikolics Radivoj* alezredes vitéz magatartásáért a 3. oszt. katonai hadiékítményes érdemkeresztrel lett kitüntetve.

A városunkbeli származású *Liszka Károly* 3. népt. huszárosztághoz beosztott népfőlk. főhadnagy az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicsőítő elismerésben részesült.

Ezüst signum laudist kapott az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért *Reisinger Vilmos* 5. gyalogezredb. főhadnagy.

Signum laudist kapott az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért *Schwartz Lipót* 25. gyalogezredb. hadnagy, *Janovitz Miroslav* 80. gyalogezredb. tart. hadnagy, *Onjjerth Ferencz* 5. gyalogezredb. főhadnagy és dr. *Baar Győző* 80. gyalogezredb. tart. főorvosok.

Az arany érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kitűnő és örfeláldozó szolgálata elismeréséül kapta: *Farkas Aladár* 5. gyalogezredb. tart. egészsz. zászlós és *Füllenbaum Miksa* 80. gyalogezredb. tart. zászlós.

Az első osztályu ezüst vitézségi érmet kapta vitéz magatartása elismeréséül sztróbornai *Kozsich Ferencz* népfőlk. hadapród, az 1. népfőlk. huszárezredben.

A bronz vitézségi érmet kapta *Sáfár József* 16. honvédegyezredb. szakaszvezető.

Katonarvosi kinevezés. A király dr. dapsai *Dapsy Győző* városunkbeli származású szolgálaton kívüli viszonybeli főorvost és dr. *Kallós Jenő* ezizi fürdőorvos, népfőlk. főorvost, ezredorvosokká nevezte ki.

Vöröskeresztes kitüntetés. Dr. *Markó László* miskolci kórházi orvos, akit Gömörhöz rokoni kötelek fűznek, a Vöröskereszt hadi-ékítményes II. oszt. díszjelvényrel lett kitüntetve.

Katonai vezénylés. *Kubinyi László* tb. főszolgabíró a Mackensen huszárok hadnagya, aki az utóbbi időben a Luck körüli véres harcokban küzdött, haza lett vezényelve s a brucki gépfegyvertantolyamra lett kirendelve.

Esperesi közgyűlés. Az ág. hitv. ev. egyház gömöri esperessége e hó 26-án Pelsőczön *Kubinyi Géza* főispán világi és *Terray Gyula* főesperes, udvari tanácsos egyházi elnök vezetése alatt közgyűlést tart.

Lelkészválasztás Sajórédén. E hó 9-én, vasárnap tartotta lelkészválasztási közgyűlését a Sajórédei ág. hitv. ev. egyházközség, amelyen *Kubinyi Géza* főispán egyházmegyei

felügyelő és *Terray Gyula* főesperes, udvari tanácsos elnököltek. A közgyűlés lelkésze: *Szalontay Oszkár* tótpelsőcezi lelkészt választotta meg.

A szülői házbán. A losonci 25. cs. és kir. gyalogezred többszörösen kitüntetett vitéz tart. főhadnagya: dr. *Dickmann Gyula* ügyvéd ki az oroszokkal szemben hősiessé volt harcokban súlyosan megsebesülve jobb karját elvesztette, mostanában hazaérkezett s a szülői házbán édes anyjánál tartózkodik.

Főorvosi kinevezés. A király dr. *Osvóth Jenő* népfőlk. segédorvost, *Osvóth Dániel* feledi járásbeli főszolgabíró fiát a háboru tartamára honvédfőorvossá nevezte ki. Ugyanilyen kinevezésben részesült a dobsinai származású dr. *Balázs Andor* segédorvos is.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Papp Endréné* szül. *Várady Jolán* felsőrajzi állami óvónőt saját kérésére a munkácsváraljai állami óvodához jelen minőségében áthelyezte.

Miniszteri elismerés és köszönet. A Rimaszombati Takarékpénztár r. t. igazgatósága a vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministertől a következő leiratot vette:

„A Múzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelője jelentéséből értesültem, hogy t. Takarékpénztár a Gömörmegyei Múzeum javára 20000 koronás alapítványt tett s ezzel lehetővé kívánja tenni, hogy a múzeum tervezett átalakítási munkálatainak annakidején való akadálytalan keresztülvitele biztosítható.”

A t. Takarékpénztárnak a hazai muzeumi ügy érdekében tanúsított e hazafias áldozatkészségeért, amely szélesebb körökben buzdító példát szolgál, szívesen mondok őszinte elismerő köszönetet.

Budapest, 1916. június hó 30.

Jankovich s. k.

A ministeri leirat hangja méltó a Rimaszombati Takarékpénztár nemes és hazafias cselekményéhez!

Katonai vizsgálat. A helybeli m. kir. állami menteleposztálynál f. hó 14-én *Perczel Dénes* ezredes, debreczeni menteleparancsnok a *Frankfurter* számtanácsos kíséretében hivatalos vizsgálatot tartott. A ezredes kíséretével a jelzett napon délután váratlanul érkezett, s nyomban kísértáltak a mentelepre, hol a lóállomány, legénység, raktárak és hivatalos ügykezelés felett alapos vizsgálatot tartottak. A minden tekintetben példás és mintaszerű vezetés, melylyel *Pöcher Gyula* százados parancsnok az itteni menteleposztályt a legkiválóbb karban levő ilyen intézmények között is az első közé emelte, bizonyára méltó elismerést és dicsőretet váltott ki a vizsgálatot végzett főtisztok részéről, kik ez alkalommal is mindent teljesen rendben találtak.

Fogságba esett gömöriek. A Stochodmenti óriási harcokban súlyos veszteségek árán dicsőségesen állotta meg helyét a kassai 5-ik honvédhuszár ezred, amelyben sok gömöri szolgál. A harcok során sebesületlenül fogságba esett *Máriássy László* főhadnagy, *Máriássy László* árvaszéki elnök vitéz fia, akinek bravuros cselekedeteiről több ízben volt alkalmunk beszámolni. Fogságba került ugyancsak sebesülés nélkül *Hegyessy István* zászlós is, aki mint nyustyai szolgabíró szolgálta a vármegyét s aki a harctéren is derekasan vette ki részét a kötelességteljesítésből.

Pogány István, ezüst vitézségi éremmel kitüntetett hadapród, joghallgató, *Pogány István* volt itteni, jelenleg budapesti kir. tanfelügyelő fia, ki előbb az olasz harctéren hősiessé küzdött, most pedig Wolhyniában egy gépfegyver osztag élén harczolt, háromnapú óriási harc után június 18-án orosz fogságba esett.

Adományok. A Vöröskereszt egyesület javára a következő adományokat vették:

Boholy Józsefné Darnya 2 liter tej. *Damonkos Pálné* Harmacz 5 drb tojás. *Bencs Jánosné* Dété 8 drb tojás. *Endrész Andrásné* Alsóbalog 1 pár csirke. Dr. *Kovács László* Rimaszombat 37 drb könyv, 26 drb füzet-regény. *Maksi Jánosné* Várbóczpuszta 10 drb tojás.

Pénzbeliek: *Bodnár Géza* Rimaszombat 25 korona. *Simon András* Alsópokorágy 6 korona. *Csányi Józsefné* Jánosi 1 korona. *Böd Istvánné* 1 korona. *Csorbai Endre* jegyző Forgácsfalva 3 kor. 55 fillér. *Az elnökség.*

Csendőrségi szemle. *Altörjay* Lőrincz csendőralezredes, kit vármegyénk és városunk több előkelő családjához rokoni kötelékek fűznek, a napokban városunkban tartózkodott s a csendőrségnél hivatalos vizsgálatot tartott.

Levéltári vizsgálat. *Komáromy* András országos levéltárnok, a m. tud. akadémia lévelező tagja, egyetemi magántanár, ki a belügyminiszter megbízásából az összes vármegyei levéltárakat megvizsgálja, az itteni vármegyei levéltárban folyó hó 13-án tartott vizsgálatot. A vizsgálat eredményeképpen elismerőleg nyilatkozott az ott tapasztalt rendről, ami *Dr. Csernay* Dániel főlevéltáros buzgalmának és kötelességtudásának bizonyítéka. — A vizsgálatok a tervbe vett közigazgatási reformokkal kapcsolatban folynak két év óta. Eddig Komáromy 59 levéltárat vizsgált meg, 4 levéltár megvizsgálása még hátra van.

Sebesült hős tiszt. A Stochodmenti nagy harcokban a kassai 5. honvédhuszár ezred hős hadnagya ifj. *Farkas* Zoltán, kertületünk országgyűlési képviselőjének derék fia, mint *Kassáról* érkezett telefonjelentésből lapunk zárta értesülünk, könnyebb sebesülést szenvedett s katonai kórházba szállított.

Telekkönyvvezetői kinevezés. A helybeli kir. törvényszék buzgó és kiváló szak-képzettséggel bíró tisztviselője: *Pongó* Mihály irodatiszt — mint értesülünk — telekkönyvvezetővé neveztetett ki az itteni kir. törvényszékhez.

Bevonulás. *Dr. Sigmund* József műtő, kórházi osztályorvos s a gyermekmenhely ideiglenes vezetője, folyó hó 9-én — szabadság-ideje leteltével — Besztercebányára bevonult.

A gömői termés legyen Gömöré, ez az elv vezette a vármegye közönségét, mikor legutóbbi ülésén azzal a felhívással fordult gazdáinkhoz, hogy termésüket mindaddig ne bocsássák áruba, amíg a főispán és alispán a vármegye szükségletéről gondoskodni nem fog. Nagyon természetes gazdasági indokok szólnak a fenti elv érvényesülésének szükségessége mellett s mivel a gömői termés learatása most van folyamatban s a vármegye liszt-szükségletének biztosítása körüli intézkedések a közel jövőben napvilágot látnak, igen helyesen cselekszik gazdaközönségünk, ha a vármegye intéző köreinek kívánságát teljesítve, termését a vármegye részére adja el. Ezzel a cselekedetével hozzájárul ahhoz, hogy az elmúlt gazdasági évben észlelt lisztellátási mizériák teljesen kiküszöböltesse.

Gyásztisztiztetet. *Gál* Jenő elestének szomorú alkalmából gyásztisztiztetet volt csütörtökön, e hó 13-án d. u. 1/2 órakor a rozsnói ág. hitv. ev. templomban, melyen a gyászoló családon kívül Rozsnyó város egész intelligens közönsége részt vett. A rózsákkal pazarul feldisztett fekete oltárnál *Terray* Gyula udvari tanácsos, főesperes mondott megható beszédet és költői melegséggel teli imát.

Halálozások. A helybeli kir. törvényszéknek hosszú időn át fogházfelügyelője, majd a balassagyarmati fogház gondnoka, a széles körökben ismert és nagy becsülésnek örvendett *Lokcsánszky* Erdő, folyó hó 12-én hosszas betegség után életének 62-ik, boldog házasságának 36-ik évében városunkban elhunyt. Fialt korában már kedvelt tagja volt városunk társadalmi életének s néh. Kubinyi Aladár ügyészi működése idején kezdte meg itt mint ügyészi irnok pályafutását, aztán mint fogházfelügyelő kiváló erélyvel töltötte be állását. Rendkívül sokoldalú, gyakorlati ismeretekkel bővelkedő férfi volt, ki mintaszerű kertészkedést folytatott, sőt számos műpári — mint például asztalos munkában remek dolgokat produkált. Hatalmas testi erejéről, rettenthetetlen bátorságáról messze vidéken ismerték. Emellett azonban jószívű és embertársait megbecsülő férfi volt, kinek halálát kiterjedt előkelő család és számos jóbarátja gyászolja. Nyugdíjba vonulása után néhány év előtt Balassagyarmatról ide költözött s a városi villanytelep irodai munkálatait pontosan és lelki ismeretesen végezte. — Özvegye szül. *Malinák* Mariska, fia: *András*, várm. tisztviselő, ki a harcztérről jött haza rövid szabadságra, testvére: *Lokcsánszky* Lajos várnagy nejével, fiával és családjával siratja az elhunytat, kinek temetése folyó hó 13-án nagy részvét mellett ment végbe.

Kecskéssy Ede nyug. cs. és kir. huszár alezredes, a porosz vörös vasrend lovagja stb., kit rokoni kötelékek fűznek az itteni Lokcsánszky és több uri családból s ki a háboru kitörése után Monte Carlóból menekülve városunkban hosszú ideig tartózkodott, innen Jolsvárament, ott folyó hó 3-án 67 éves korában elhunyt. Felesége: szül. *Weingartner* Celina, két gyermeke: *Tibor* és *Adrienne*, unokája: a néh. *Dr. Dénes* Gyula fia: *Dénes* Gyula és kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, kit *Jolsván* temettek el nagy részvét mellett f. hó 5-ikén.

Az itteni kereskedőtestület egyik régi, tiszt és rendkívül munkás tagja: *Kohn* Adolf folyó hó 12-én hosszas betegség után 60 éves korában, boldog házassága 34-ik évében városunkban elhunyt. — Szorgalmas, szerény s szép családjának és jóforgalmu üzletének élő ember volt, kinek elhunyt széles körökben kelt őszinte részvétet. — Feleségén: szül. *Grünwald* Rózán és *Korponán* élő 98 éves édes anyján: özv. *Kohn* Lipótnén kívül öt fia siratja és pedig: *Dr. Kardos* Ernő erzsébetfalvai ügyvéd, *Béla* tart. főhadnagy miskolci kereskedő, *Géza* tart. főorvos, szegedi gyermekmenhelyi főorvos, *Elemér* ügyvédjelölt és *József* kereskedő, kik közül utóbbi négy teljesít katonai szolgálatot. — Temetése folyó hó 14-én nagy részvét mellett ment végbe. — A koporsó felett *Singer* Rezső ker. főrabbi mondott megható gyászbeszédet.

Gregor Károly nyug. kir. törvényszéki irodai igazgatót és családját mely gyász érte, amennyiben felesége: szül. *Fekethe* Borbála 53 éves korában, boldog házassága 36-ik évében folyó hó 9-én Rimatamásfalán rövid szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 11-én ment végbe nagy részvét mellett.

Hősi halál. *Valkó* István a 65. gy. ezred egészségügyi hadapródja a Dnyeszter mellett gránátszilánktól megsebesülve 21 éves korában hősi halált halt. A fiatal hős rozsnói származású s az 1914-ik évtől teljesített katonai szolgálatot. Ezredese rendkívül meleghangú levélben fejezte ki az ezred részvétét özv. *Valkó* Vilmosné előtt s levelében az elesett hadapródot az ezred dődelgeteit kedvencének s büszkeségének nevezte. Mindig meg lesz örökítve az ezred történetében — írja — az a hősi tényle, mikor a Krakau feletti harcokban a hordályak favázaival rohamozta meg és verte szét az ellenséget. — A hősi halál gyászbaborította Rozsnyó város több köztisztjeletben álló családját s lapunk szerkesztője unokaöccsét vesztette el.

Hősi halál. *Friedmann* Miksa népfölkelő főhadnagy, *Friedmann* Dávid várgedei bérő derék fia, mult hó 30-án *Stojanov* mellett hősi halált halt. A hazájáért életét áldozó főhadnagy egyetlen fia volt 70 éves, beteg édes atyjának. Három nővére, sógorai és rokonai siratják az elhunytat, kinek atyja folyó hó 6-án a következő levelet kapta:

„Igen tisztelt Uram!

Mély fájdalommal kell Önt értesítenem, hogy fia: *Friedmann* Miksa népfölkelő főhadnagy az I/4. népf. zászlóalj 4-ik századának parancsnoka folyó évi június hó 30-án egy támadás alkalmával, midőn századát bátran előretörve, az ellenség ellen rohamra vezette, ellenséges golyótól fején találva, hősi halált halt.

A zászlóalj tisztikara derék, általános szeretett bajtársát, a legénység pedig igazságos és kedvelt felebbvalóját vesztette el benne.

Szent ügyért harcolt, hősként esett el a haza és a trón védelmében.

Engedje meg, hogy az egész tisztikar nevében mélyen átérzett, őszinte részvétem talmácsolhassam. Kérem a Mindenhatót, adjon Önöknek elég erőt a súlyos csapás elviselésére.

Hősünket *Sztojanovban*, a *krakau—lemberg—sztojanovi* vasut végállomásán külön sirban helyeztük el és fejtáját megfelelő felirattal elláttuk.

Tábori posta 254, 1916. július 1-én.

Őszinte részvéttel:

Bokor főh., ideigl. zászlóaljparancsnok

A városi uszoda — mint azt a tanács a lakossággal falragaszok útján közli — f. hó 16-án a közhasználatnak a megjelölt módokat mellett átadatik.

Elhunyt katona. A vármegyei közkórházban *Csiszeczky* Olexa Galiczia Lukowce községből származó, nőtlen, 80 ik gyalogezredbeli katona 29 éves korában folyó hó 11-ikén hosszas betegség után elhunyt. Temetése folyó hó 13-án katonai díszel ment végbe.

Elhunyt orosz fogoly. Jánosiból néhány hét előtt súlyos hasi hagymáz betegséggel szállították be a közkórházba az Oroszország Lensica községből való *Jegor* Pavlov nevű 33 éves, nős orosz foglyot, ki f. hó 12-én meghalt. Folyó hó 14-én temették.

Sebesült szállítmány. Az itteni Vöröskereszt kórházhoz f. hó 14-én ismét 120 sebesültből álló transzport érkezett Miskolcra. A sebesültek érkezésük után nyomban gondos kezelésben és ellátásban részesültek.

Gyümölcs- és zöldség-feldolgozó tanfolyam nyílik meg július hó 20-án a putnoki háztartási iskolában. A tanfolyam hallgatói az összes gyümölcs és zöldség eltartási módokat elsajátíthatják. Készítenek aszalványokat, izeket, szörpöket, gyümölcs-sajtokat, befőzöttket. A tanítás teljesen ingyenes. Bentlakók július 20-tól augusztus 15-ig 60 korona ellátási díjat fizetnek. Jelentkezni korlátolt számban a putnoki háztartási iskola vezetőségénél lehet.

Országos vásár. A mult szerdán, július hó 12-én volt a rimaszombati nyári vásár, amelyen más időkben friss szemes termény is került forgalomba, most azonban ennek nem lesz szabad forgalma. A vásárt a szokottnál is kisebb tette az a körülmény, hogy hasított körmű állatokat nem hajthattak föl s ezt csak előző napon tudatták a közönséggel. Így az állatvásáron csak lovak voltak kevés számmal. A terményvásáron új burgonya is mutatkozott 3 koronán felül áron mérője. Legelőnkebb volt a forgalom a piactéren s az odavezető utcákon a sátorok körül, de ott sem nagyon kellett félni a tolongástól. Ez a vásár egyuttal az első olyan országos vásár volt Rimaszombatban, amely az új rend szerint csak egy napig tartott.

A gyűjtések megrendszabályozása. A vármegye alispánja közli, hogy a háborúval kapcsolatos hadijótékonsági célokra csak hatósági engedéllyel szabad adományokat gyűjteni. A hatósági engedély a gyűjtés bármelyik módjához (multságok rendezése, árucikkék, műtárgyak forgalomba hozatala) szükséges. Az időszaki lapok kiadóinak hadijótékonsági gyűjtései különleges bejelentési és elszámolási kötelezettség alá esnek. 60 napot meg nem haladó időre gyűjtésre engedélyt az alispán ur ad, továbbiakra a belügyminiszter. Az engedélyt folyamodványban kell kérelmezni, megjelölve a jótékony célt, az adománygyűjtés módját, az időpont és terület megjelölését, a gyűjtés részletes előirányzatát és végül az elszámolás szabatos megjelölését. Az engedélyt nyert gyűjtő 30 napon belül okmányokkal felszerelt számadást tartozik bemutatni az engedélyező hatóságnak.

Állami munkásjutalmak. A miskolci Kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy a kereskedelmi m. kir. miniszter gyári és kisipari munkásokat, segédek állami jutalomdíjban és elismerő oklevélben részesít. A Kamara területére 6 ilyen díj és jutalom engedélyeztetett. A jutalomra való igény feltételei a következők: 1 magyar állampolgárság (igazolando születési év és hely) 2. tényleges ipari munkában való állandó alkalmaztatás (kapus, kocsis, gyári irodaszolga és más ily természetű szolgálatot teljesítő jutalomra igényt nem tarthat), igazolando tanonczidő, iskolai végzettség, netáni szakiskola, 3. legalább 15 évi megszakítás nélküli működés az ipari munka körében (a tanonczévek, beszámíthatók, évadhoz kötött ipari munkában alkalmazottaknál a teljesen betöltött évadok teljes évekként egyenértékűeknek tekintetnek, igazolando a jelenlegi alkalmazás és segédi minőségben eddig kitöltött idő, 4. a rendes munkabér vagy munkakereset évi összege a bejelentés évében 2000 koronát meg nem haladhat, igazolando a jelenlegi heti, havi vagy évi munkabér. Mindezen feltételek teljesítése hiteles okiratokkal, esetleg munkakönyvvel, vagy annak hiteles másolatával bizonyítandó. Ugyanazon munkás a szóban levő jutalomban csak egyszer részesülhet. A beadvány, melyet a munkaadó ipari munkása megjutalmazása tárgyában a kamarához intéz, bélyegmentes. A javaslatok legkésőbb július 20-ig a Kamarához nyújtandók be.

Megszüntek a városkerti hangversenyek. Katonai intézkedés folytán a vasárnapi délutáni városkerti katonazenés sítahangversenyek egy időre be lettek szüntetve. De azért a városkerti sétáló publikum nem marad szórakozás nélkül, amennyiben a kerti vendéglőben jól szervezett cigányzenekar muzsikál. Belépődíjat nem szednek a városkert kapuinál.

A F. E. L. jelvényei. Előfordult panasz folytán Lukács Gézáné alispánné ez uton kéri fel mindazokat, akik az ő útján léptek be a fényűzés elleni ligába, hogy azon esetben, ha a liga központi vezetőségétől a jelvény címükre még eddig meg nem érkezett volna, őt erről értesíteni sziveskedjenek, hogy a sürgetést eszközölhesse.

A nyomorék hadiárva otthona javára e héten Garomló község előljárósága 50 koronát adományozott, mely összegnek átvételét hálásan köszöni a gömörmegyei F. h. keresztgyűlés elnöksége. Az említett célra eszközölt gyűjtés eddigi eredménye 9142 korona 55 fillér.

A „Sajóvidék“-ről. Laptársunk: a Rozsnyón megjelenő „Sajóvidék“ közli előfizetőivel június 30 án, hogy a könyvnyomda modernül átalakított új helyiségbe költözik; s miután ez 2-3 hetet vesz igénybe, ez idő alatt a lap nem fog megjelenni.

Jótevény adomány. A Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank R. T. rimaszombati pénztárat a nyomorék-gyermekek otthona javára 50 koronát, a Rimaszombat és Vidéke jótevény nőegylet javára 50 koronát adományozott.

Péter-Pál napja a Vörös kereszté! Kubinyi Géza főispánhoz az elmúlt héten a Péter-Pál napi vörös kereszt gyűjtés eredményeképpen a következő adományok érkeztek:

Közgazdasági Bank Pelsőcz 50, Jolsva járási gyűjtés 31451, Tornaljai járási gyűjtés 223984, (dr. Hámos László és Szilárdy Béla adományaival együtt 453984). — A Putnoki Takarékpénztár r. t. — mint értesülünk a nemes célra 500 koronát adományozott, mely összeg a putnoki járás gyűjtésével együtt lesz kimutatva.

Jótevény adomány. A „Napközi Otthon“ javára, Rimaszombat és Vidéke jótevény Nőegyletének a Gömörmegyei Takarékpénztár és Hitelbank 50 koronát adott. Hálás köszönetét ez uton fejezi ki az elnökség.

A Rimaszombati Konzervgyár Részvénytársaság vásárol minden mennyiségben: kerti szamócszát, erdei szamócszát, szedret, málnát, almát, aranyalmát, körtét, ringlót, zöld diót, szilvát, dinnyét, somot, vörös áfonyát, fekete áfonyát, csipkebogyót, továbbá gombát, zöld és vörös babot, sárgarépát, petrezselymet, vöröshagymát, zellert, paradicsomot és mézet.

Ajánlatok a gyár igazgatóságához küldendő, egyéb megkeresésekre telefonon vagy levélben a konzervgyár igazgatósága azonnal válaszol.

6—*

Községi polgári fiu- és leányiskola Poprádon, a Magas-Tátra alján. — Orvosilag ajánlott hely. — Tanulók német csatlóknál olcsón elhelyezhetők. — Bővebb felvilágosítással szivesen szolgál: 3—8 **Horn József,** igazgató.

Ebzárlat. Falragaszok és dobszó útján tudomására hozta az előljáróság a város közönségének, hogy október 11-ig 90 napos ebzárlat van városunkban veszettség esetének előfordulása miatt. Ugy látszik azonban, hogy a szigorú rendeletnek eddig még nem sok fogantja van, mert az utcákon nagy számban kóborolnak a szájkosár nélkül levő kutyák. Figyelmeztetjük a tulajdonosokat, hogy a rendőrség nem fog kiméletet ismerni azokkal szemben, kik a rendelet ellen vétnek!

Az éjjeli csavargók ellen rendőrségünk már egyszer szigorú rendeletet adott ki a háztulajdonosokat felhívta, hogy a házak kapuját 9 órakor este zárják be s cselédjeikre ügyeljenek, hogy 9 óra után ne csavarogjanak. Mégis gyakran látható, hogy 10 óra után is a kapukban ácsorognak a cselédek s az utcán is járnak éjjel. Jó volna időnként dobszó útján a szigorú rendeletet megújítani, mert szükséges feleleveníteni az emlékezetbe az ilyen hasznos és közegészségi szempontból is fontos intézkedést.

Iskolai értesítők. A dobsinai állami polgári fiúiskola értesítőjét az 1915—16 ik tanévről Hanvai J. Ede igazgató állította össze s a „Dobsina és Vidéke“-nyomda r. t. sajtójából került ki. Vezető helyen a múlt tanév történetére vonatkozó adatokat találjuk s megtudjuk, hogy 128 rendes tanuló s 18 magántanuló iratkozott be, úgy hogy az összlétszám 146, 11-el kevesebb volt mint előző évben. A tanítás zset. 7-től május 31-ig tartott. A tanszemélyzetben beállott változásról, iskolalátogatásról, a tanulók egészségi állapotáról, tanítási eredményéről, magaviseletéről és általában az iskolát érintő említésre méltó eseményekről rövid, könnyen áttekinthető ismertetést közöl az értesítő, amelyben még a tantestület és a tanulók névjegyzékén kívül a részletes és gondosan összeállított statisztikai adatok vannak; végül az 1916—17. évre vonatkozó tudnivalók vannak ismertetve.

A dobsinai m. kir. állami polgári leányiskola értesítőjét Halasi Jenő igazgató szerkesztette. A női kézimunka-tanfolyammal kapcsolatos iskola 1914—15. évi értesítője elmaradt, mert felsőbb engedéllyel az e célra szánt összeget — igen helyesen — hadi célra: pamutbeszerzésre fordították. Így a mostani értesítő két évről szól. A növendékek létszáma mintegy 25 százalékkal csökkent a két év alatt. Kegyelettel emlékszik meg a jelentés Klein Samu volt igazgató elhunytáról és nagy érdemeiről. — A hadi jótevény terén az iskola a lefolyt két év alatt jelentékeny eredményt produkált. A második közlemény a magánvizsgálatokra vonatkozó tudnivalókat ismerteti s azután a tantestület és a növendékek névsora következik. Az 1916—17. évre vonatkozó tájékoztató adatok a használandó tankönyvek jegyzékének közlése után a gondosan összeállított statisztikai adatokat találjuk mind a két tanévről részletesen feltüntetve. Ebből megtudjuk, hogy 1914/15. évben 128 rendes, 33 magántanuló, összesen 161 tanuló iratkozott be és 158 volt az év végén. A 125 rendes tanuló közül 40 általános jeles osztályzatot kapott. 1915—16 ban 127 rendes, 53 magántanuló összesen 180 iratkozott be s az év végén 170 re apadt a beiratkozottak száma. Általános jeles osztályzatot kapott 30.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen drága férjem, illetve édes apánk elhunyt alkalmából részvényt nyilatvánissal fájdalmunkat enyhíteni igyekezték, ez uton mondunk hálás köszönetet.

Rimaszombat, 1916. július hó 13-án

Öz. Gelb Simonné és gyermekei.

Adomány. Tóth Árpád helybeli vendéglős és neje Lukács Gézáné segélyező bizottsági elnöknőhöz 10 koronát a Vörös kereszt egyletnek, 5 koronát a vak katonák és 5 koronát a hadiárva javára küldött s a lábadozó harcztéri sebesültek közt szétosztandó 6 drb botot is küldött. Az adomány átvétele ez uton is köszönettel nyugtáztatik.

Maximálás. Az élő sertésekért és sertéstermékekért követelhető legmagasabb árak megállapítására vonatkozó hirdetményt vármegyénk alispánja már közzétette a Hivatalos Lapban és falragaszok útján is közölte ezt a lakossággal. Lapunk múlt számában ismertettük a rendelet tartalmát s figyelmeztetjük az illetékeseket arra, hogy a rendelet 1916. év július hó 15 én szombaton érvénybe lépett és annak büntető rendelkezése rendkívül súlyos, amennyiben a kihágás 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtatik.

A fémtárgyak beszoigáltatása. Vármegyénk alispánja folyó hó 4-én a hadicélokra igénybevett fémtárgyak beszoigáltatására vonatkozólag felhívást intézett a lakossághoz, melyben a honvédelmi miniszteri rendelet alapján elrendeli a fémtárgyak beszoigáltatását. A rendeletnek eleget nem tevők a kihágás miatt 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal sújtanak. A vármegyében az átvétellel 18 bizottság van megbízva Rimaszombat, Rozsnyó, Dobsina, Nagyrőcze, Jolsva, Csetnek, Pelsőcz, Helpa, Putnok, Zádorfala, Feléd, Felsőbalog, Nyustya, Rimakokova, Osgyán, Tornalja, Ratkó és Jolsva székhelylyel. Az átvétel közelebbi pontos idejét a bizottság elnökei fogják a lakossággal tudatni az előljáróságok útján.

Értesítés. A helybeli kath. olvasó egylet által kibocsátott házépítési kötvények sorsolását a folyó évi július hó 9 én tartottuk meg, mely alkalommal a következő számok huzattak ki: 161, 526, 533, 657, 672, 750, 799, 870, 1028, 1076. Felhívom a kisorsolt kötvények tulajdonosait, hogy kötvényeiket beváltás céljából bemutatni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1916. július 12.

Váry János, a kath. olvasó egylet elnöke.

Apolló színház. E hét szerdáján érdekes műsora volt az Apolló színháznak. Egy nagyszabású dráma és egy 3 felvonásos vígjáték szórakoztatta a közönséget. Mult szombaton és vasárnap is szép számú publikuma volt az előadásoknak. E hét szombatjára és vasárnapjára vonzó műsort állított össze a tulajdonos, ki most is rendszeresen megtartja a vöröskereszt kórház sebesültjei és betegei részére a heti előadást s általában nem sajnálja az anyagi áldozatot és fáradságot, hogy a közönségnek néhány órai kellemes szórakozást szerezzen.

CSARNOK.

Édes mamának *)

Északi harcztér, 1916. máj. 23.

Szellő súgja a vadonba,
A légben madár csattogja,
A fűszál is azt susogja,
Ha jó az est álmodozva:
Van nekem egy édes anyám,
Áldás fakad keze nyomán,
Arany szive, gyémánt lelke,
Rózsa nyilik a helyébe.

Van nekem egy édes anyám,
Ki ha borús, gondtelt orcám
Elsimogatja ránczait,
Felkölti lelkem álmait,
Derűs mosolyt lop arczomra,
Csókkal ringat el álomba,
Altató dalt dúdol hozzám
Az én kedves, édes anyám.

Van én nekem egy csillagom,
Ki ha beborul égboltom,
Derűs napot hoz fel rája,
Csillagot az éjszakába,
S ha könny csordul le orcámra,
Fejem nyugtatja karjára,
Úgy babusgat, úgy édesget.
Felszarítja könnyeimet.

Ki ha éjjel gondtelt álom
Megzavarja nyugovásom.
Angyal szárnyán eljő hozzám,
Eldúdol egy ismert nótát.
Rendezgeti szalmaágyam,
Magsimogatja orcámat.
Csókkal zárja le szememet,
Ott öröklik álom felett.

A ki álom elvezeti,
Hol ifjúságom perczei
Mint tündérvölgy köszöntenek.
Karjukon meg melengtetnek,
Hol ifjúságom álmai
Mint a napnak foszlányai
Oda visznek a ködégbe,
Reményimnek mezejébe.

Van nekem egy édes anyám,
Kihez este elszáll imám.
Akit visszavár a lelkem,
Aki itten él szivemben.
Könytelt szeme, méla arcza,
Gondtelt, bánatos mosolya,
Ah, ez hoz rám édes álmot,
Ez édesíti nyugvásom.

A harcztérről.

Hogy is szól az a régi dal,
Az a régi nóta?
Közületek magyar bakák
Dalolni ki fogja?
Dalold nekem el kaczagva,
Tünjön el a bánat,
Ne ejtsen szemed harmatot
Siró zokogással.

*) Az északi harcztérről küldi szerzője: Csontos József sárospataki professzor költői lelkű fia, Benyo Béla polgártársunk unokája.

Úgy megenyhül az én lelkem,
Ha dalotok hallom,
Könnyeimet lengyel rögre,
Nevetve hullatom.
Dalolj te ég, csillagos ég,
Dalolj, ha én mondom.
Hajnal hasad, a nap nevet
Kicsiny dekungomon.

A légben még a madár is,
Mintha lelkem szólna,
Az én dalom csicsergi el
Jókedvvel, csapongva.
Dalolj világ, könnyet ne láss,
Hej, mert ki tudja azt,
Nem hullat-e a síromra
Könnyet az alkonyat?

Fenn a dombon van egy új sír,
Disztelen a hantja,
Virág nem nyíl, a feledés
Hallgatva ül rajta.
Nem csendül fel hősi ének,
Búcsúnótáját is
Bajtárs zengé, az hullatta
Rá fájó könnyeit.

Szellő susog, madár dalol,
Tán az is siratja?
Madárdallal forró könnyét
Rá azért hullatja?

Zengj kis madár, szive fölött
Látsz egy hervadt rózsát,
Azon sírjal el zokogva
Este egy szép nótát.
Az éj szárnyán messze szálljon,
Repüljön el hozzám,
Hadd ejtsék egy forró könnyet
Láttatlanul, némán.

Ifj. Csontos József,

Megszenvettek érte.

— Irta: LENGYEL GYULA. —

I.

Az egyik kórházból a másikba mentem sebesülteket vigasztalni.

A gyorsvonat fenyőerdő szélén rohant. Az erdő tisztásán vékonylábú özek bámultak a tovarobogó vonatra. A szelíden lengedező szélben, mint egy zöld tenger hullámozott a völgyben a magas vetés.

A fülkék utasai álmos szemekkel tekintettek ki az ablakon. — A vonat éleset füttyült s egy kis állomáson hirtelen megállt. Hangos, zokogó sirás hangzott az állomás felől. Az utasok kíváncsian tekintettek ki az ablakon. Egy feketeruhás, karcsu leányka ugrott fel a vonatra s kisírt szemét törülgetve, helyet keresett a tulzsfolt fülkében.

Az én fülkémben is benéz s én meglepetve ismerem meg a tavalyi tanítónőket, Böcsi Margitot. — Halovány arca még most is vonaglik a sirástól, szép kék szeme még most is könnyharmatos.

Elszorul a szívem, amint a fájdalommal küzdő leányt nézem és alig tudom megkérdezni — hová utazik?

Nagyot sóhajt.

Kérdően nézek rá.

— Igen — suttogja csendesen — már nekem nincs völegényem.

Eszembe jut a Margit völegénye, a vig keresek Pista, akivel a mult nyáron sok kellemes időt töltöttem el s önkéntelenül is könny szökik szemembe.

A gyorsvonat kerekének egyhangu katto-gása elvegyül egy kövér, aranylárczos férfi harsogó horkolásával. Az utasok bóbiskolva alszanak ismét az üléseken. Egy kis hatéves fiúcska kenyérből gyurt golyócskával igyekszik eltalálni a szenderegő édes anyja orrát. Én és Margit szótlanul ülünk az ülésen. Talán mindketten arra gondolunk, hogy mért is kellett reászakadni a boldogságban reménykedő fiatal szívekre a reménytelen szomorúságnak.

Egyszerre Margit edahajol hozzám és csendesen beszélni kezd. Néha megcsuklik a hangja, amint mondja:

— Másnap lett volna az esküvőnk, mikor Pistának be kellett vonulnia. Azóta a harczté-

ren volt mindig... Most már nem küzd tovább... én pedig vigasztalanul sirhatok... életem végéig.

Kis kézitáskájából kivett egy csomó levelet. A rózsaszínű tábori lapok, gyűrűtt levelek féltő gonddal átkötött csomagja reszketett kis fehér kezében. Kiválasztott néhány levelet s kezembe adta sorban. A ezerúzával írott, elmosódott írást alig tudtam kibetűzni. Néha a könny homályosította el a szemem, amint olvastam a Kerekes Pista iratát:

Édes Margitkám!

— Még meg sem hervadt sapkámnál a virág és máris itt vagyok a csatatéren. Körülöttem füttyül a golyó és én puha fehér ágyam helyett piszkos pocsolyába vágom le magamat pihenni. Édes, kékszemű virágom. Lesz-e erőd ennek az irtózatnak végét várni? Talán senkinek sem olyan hosszúak a napok, mint nekem... Egy nap volt már csak az esküvőnkig... Egyetlen nap... egyik reggeltől a másikig. Aztán én lettem volna a földkerekség legboldogabab fia... S ime, édes karok helyett hideg sár ölel körül. és végtelen szomorúság kinez, hogy el kellett válnom tőled, édes, szép virágom... A sárban, a kemény rögök, erdők alján is mindig... mindig felőled álmodom... Kék szemed ragyogását nem homályosítja el a könny?

Ird meg édes... Vársz-e rám?... ird meg, hogy szeretsz-e még?

Margitka figyelemmel kísérte, míg a levelet olvastam. S amíg a kezembe adta a következő levelet, csendesen suttogta, mintha a levél utolsó soraira válaszolna:

— Mindig... Mindig.

Édes, kékszemű virágom!

Emlékszel-e mikor az utolsó héten a rózsalugasban ültünk ketten? Mikor a te édes, szőkehajkoronás fejed a vállamon pihent s csókoltam öntelelden, boldogan az arcod, a szemed, mikor csókomra csókod felett. Mikor fehér karoddal átfontad a nyakam s éreztem szived boldog dobogását s ragyogó kék szemedből felém mosolygott a boldogság sejtelmes ígérete. S akkor a lugas tetejéről közénk pottyant a verebésző szürke macska. Emlékszel-e édes, mint riadtunk fel?... Emlékszel-e, milyen boldog bizakodással simultál hozzám s kértél:

— Pistám, ne hagyj!

— Most ki véd meg, ha a szürke macska újra verebészni indul a lugas tetejére? Édes, szép virágom, a te katonád most igen-igen messze van tőled, nem ér el ide a te sóhajtásod.

Szegény, kis házam. Ott áll magányosan s hiába várja az urnót, gazdája is elhagyta. Kis kertemben a rezedát már elhervasztotta az őszi dér bizonyal. — A büszke rózsák elunták a menyasszonyvárast s szomoruan hullatják hervadt szirmaikat.

Ahelyett, hogy csengő kaczagásod, napsugaras kedved deritené fel kis házam csendjét, a szobákban ott ül a néma szomorúság. A bezárt ajtók, az ablakokon elővillanó függönyök az eltiltott boldogságról mondanak szomorú regét.

Te talán most is fehér leányszobád ablakából könnyes szemekkel tekintesz a dércsipe, hervadt virágokra... Én halovány bajtársak homlokáról törölöm le a kin verejtékét.

Édes, szép virágom, fogod-e még szeretni Pistádat, ki az emberszeretet ígét ojtogatta a kicsinyek lelkébe otthon s kinek most embervértől piros a szuronya? (Folyt. köv.)

Egy jó hangu zongora havi bérletbe kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

548. sz.

Pályázat

a komlóskeresztesi **Fejérváry János-féle** családi ösztöndíjra.

Az ösztöndíjra jogosultak a Fejérváry-család prot. vallású leszármazottjai, még pedig:

a) Fejérváry György, b) Fejérváry Luiz, c) Eszényi Andrásné, d) Fejérváry Judit Gálócsy Antalné, e) Fejérváry Zsuzsanna fiai Matolay Bertalan és Matolay Miklós, f) Fejérváry Mária férj. Kubinyi Gusztávné leányai: Schmiéd Ágostonné szül. Kubinyi Klára és Szmik Gáborné szül. Kubinyi Ilona, g) Schmidt Mária és h) a komlóskeresztesi Fejérváryak prot. (ref. vagy ág. hitv. ev.) vallású leszármazói.

Az ösztöndíj-alapítvány ez idő szerinti tőke-alapja 41000 korona.

Az ösztöndíj-alapítvány kamatai a törvényes költségek levonásával és a végrendelet megszabta korlátok között felerészben egy fiú és felerészben egy leánygyermek neveltetési költségeinek fedezésére adatnak ki 1916. szeptember 1-től kezdve oly tanulóknak, akik az elemi, polgári, közép vagy felsőbb iskolai vagy katonai tanulmányaikat végzik.

Az alapítvány élvezete — a végrendeletben foglalt feltételek betartása esetén — a tanulói pálya befejezéseig tart.

Több pályázat beérkezése esetén az augusztus 31-én tartandó sorsvétel dönt, melyre a pályázók a végrendelet értelmében ezennel meghivatnak.

A pályázati kérvények, a jogosult családból való leszármazás hiteles beigazolásával és a nem iskolába járóknál az utolsó bizonyítvánnyal felszerelve **1916. augusztus 16-ig** adandók be a rimaszombati egy. prot. főgimnázium igazgatójához. Később érkező pályázatok nem vehetők figyelembe.

Rimaszombat, 1916. július hó 8 án.

Loysch Ödön, főgimn. igazgató.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal

Tompa-utca 10. és

Ifj. RÁBELY MIKLÓS

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-u. 20. sz.

GEPTULAJDONOSOK és GAZDÁK

figyelmét felhívjuk, hogy **javitásra szoruló gépeiket** mielőbb gépgyárunkba **beküldeni sziveskedjenek**, hogy a munkáshiányra való tekintettel azokat kellő időben eszközölhessük. — Előnyös árban ajánlunk **benzin- és nyersolaj motorokat, cséplőket, kazalozókat és szőlőpréseket**, ugyszintén egy használt teljesen kijavított hat lóerőjű Máv. **gőzcséplőkészletet.**

Rimaszombati Kereskedelmi és Közgazdasági Bank R.-T. Gépgyára.